

MICHELIN

Kalifornia

Udane
Wakacje

Tytuł: Kalifornia – Udana Wakacje
Teksty: Californie - Le Guide Vert

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej
Redakcja: Małgorzata Przybyłowicz
Korekta: Martyna Goc, Barbara Faron
Skład: Magdalena Suchy-Polańska
Zdjęcie na okładce: © Raga Jose Fust / Prisma Bildagentur AG / Alamy

Autorzy i wydawca przewodnika dołożyli wszelkich starań, by jego treść była jak najbardziej zgodna z rzeczywistością. Nie mogą jednak przyjąć odpowiedzialności za jakiegokolwiek skutki wynikłe z wykorzystania zawartych w nim informacji.
Będziemy wdzięczni naszym Czytelnikom za informacje dotyczące błędów i nieaktualnych danych. Wszelkie uwagi są dla nas cenne, gdyż dzięki nim możemy poprawić kolejne wydania.

Helion S.A.
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:
<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bekau1>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I
ISBN: 978-83-246-6405-4

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie
Le Guide Vert Michelin, 40, avenue de Breteuil, 75521 Paris Cedex 07
Copyright for the Polish edition by Helion, 2018

Kup książkę
Poleć książkę
Oceń książkę

Księgarnia internetowa
Lubie to!
Nasza społeczność

Zwiedzanie Kalifornii

Kup książkę *Lwy morskie na plaży La Jolla w San Diego*

Poleć książkę

San Francisco ★★★

San Francisco, leżące nad brzegiem Pacyfiku, na skraju półwyspu zamykającego ogromną zatokę, słynie z olśniewających widoków i klimatu oceanicznego gwarantującego zmienną pogodę – złote promienie słońca lub wstęgi mgły oplatające mosty. To czwarte co do wielkości miasto w Kalifornii jest kulturalną stolicą zachodniego wybrzeża, choć toczy zaciekły bój o palmę pierwszeństwa z Los Angeles.

San Francisco uznawane jest za najbardziej europejskie i tolerancyjne ze wszystkich amerykańskich miast. Metropolia zachwyca historią przypominającą epopeję, duchem wolności unoszącym się pośród ulic, kosmopolityczną i barwną atmosferą, pagórkowatym ukształtowaniem terenu, trudnym do opisanego skrzyżowaniem *cable cars* – zabytkowych tramwajów linowych, pokonujących pochyłe torowiska, niedziszęszą i wielobarwną elegancją wiktoriańskich domów, kulturalnym patchworkiem dzielnic...

Usytuowanie

San Francisco leży 632 km na północ od Los Angeles. Miasto wznosi się na kilkudziesięciu wzgórzach na długim półwyspie zamykającym zatokę.

Główną oś San Francisco jest biegnąca po przekątnej Market St., stanowiąca umowną granicę między północnymi i południowymi dzielnicami. Północną część miasta przecina oś Van Ness Ave., a południowe obszary dzieli na dwie części Mission St.

Centrum u podnóża wzgórz ★★★

DOWNTOWN – WOKÓŁ UNION SQUARE ★ PLAN II B2/3

Czas zwiedzania: 2 godz. (w tym oglądanie witryn sklepowych).

Do położonego dokładnie pośrodku miasta Union Square można dojechać różnymi środkami komunikacji miejskiej, np. tramwajem lub BART (przystanek Powell St.).

Union Square

W czasach wojny secesyjnej ten szeroki plac, ozdobiony 29-metrową kolumną upamiętniającą zwycięstwo amerykańskiego admirała Deweya nad hiszpańską flotą w 1898 r., był miejscem zgromadzeń uczestników Unii.

Westin St Francis Hotel – 335 Powell St., zachodnia pierzeja placu. Budynek wzniesiony w 1904 r., bardzo zniszczony w czasie trzęsienia ziemi dwa lata później, został odrestaurowany w stylu renesansowo-barokowym. Na szczególną uwagę zasługuje hol wejściowy z ogromnymi, marmurowymi kolumnami, kasetonowym sufitem i zegarem. Możliwość wjazdu szklaną windą na wieżę z punktem widokowym (w głębi holu po prawej stronie, za stanowiskiem konserżera).

Domy towarowe – Do najsłynniejszych sklepów okalających plac należą **Macy's**, **Saks Fifth Ave.** i **Neiman-Marcus** z piękną wewnętrzną rotundą i witrażami z herbami Paryża.

Maiden Lane

Przed laty na tej wąskiej uliczce, zwanej Morton St., świadczyły usługi kobiety lekkich obyczajów. Obecnie jest to jedno z najbardziej ekskluzywnych miejsc, pełne luksusowych butików, szykownych barów i galerii sztuki. Aktualna nazwa „Ulica dziewcząt” została nadana w latach 20. XX w., bez wątpienia na pamiątkę dawnych czasów.

Frank Lloyd Wright Building – Pod nr. 140. W budynku wzniesionym w 1949 r. wg projektu Franka Lloyda Wrighta mieści się galeria prezentująca kolekcję sztuki ludowej z całego świata – **Xanadu Gallery** (tel.: (415) 392 9999 – www.xanadugallery.us – otwarte: codz. oprócz nd. i pn. 10.00–18.00 – wstęp wolny).
Idziemy Market St. do Financial District.

FINANCIAL DISTRICT PLAN II C1/2-D1

Czas zwiedzania: 2 godz. (lub więcej w przypadku zwiedzania muzeów).

Idziemy wzdłuż Market St. na wschód, do skrzyżowania Montgomery St. i Post St. Przed nami wyrasta las drapaczy chmur.

Wieczorem i w weekendy dzielnica biurowców Financial District pustoszeje. Gwarna atmosfera panuje za to wokół **Ferry Building**, także w soboty i w niedzielne poranki.

Dzielnica finansowa obejmuje trójkąt, który tworzą Market St. na południu, Montgomery St. na zachodzie i bulwar od strony zatoki. Wszystkie budynki zostały wzniesione na terenie usypanym na miejscu przybrzeżnych wydmy i bagien. Znajdują się tu założone w czasach gorączki złota banki, które uczyniły San Francisco miastem biznesu.

Zwiedzanie rozpoczynamy od siedziby banku **Wells Fargo**, pod nr. 1 na Montgomery St. Wielki hol wieżowca jest wspomnieniem splendoru minionych czasów.

Idziemy Post St.

Po prawej stronie znajduje się **Crocker Galleria** – niewielki, luksusowy pasaż handlowy z przeszklonym dachem.

Przechodzimy przez ulicę, aby dojść do Sutter St.

Nieopodal wznosi się 6-piętrowy **Hallidie Building** ★★, ozdobiony tafłami szkła i gotyckimi gzymsami (1917).

Idziemy Sutter St. na wschód i skręcamy w lewo w Montgomery St.

Mills Building ★ – 220 Montgomery St. Budowla w stylu neoromańskim, z bogato rzeźbioną fasadą, została wzniesiona w 1892 r. Wieża dobudowana później od strony Bush St. została wykonana w tym samym stylu.

Russ Building ★★ – 235 Montgomery St., po drugiej stronie ulicy. Ten neogotycki, 30-piętrowy budynek został wzniesiony w 1927 r. Na uwagę zasługuje fasada z glazurowanych cegieł ceramicznych, liczne uskoki i ostrołuki. Hol wyłożony mozaiką, sklepienie korytarze i bogato zdobione ściany windy przywodzą na myśl przepych szalonych lat 20. minionego wieku.

Idziemy Montgomery St. do California St., następnie skręcamy w lewo.

Bank of America Center ★ – 555 California St. 237-metrowy budynek wzniesiony w 1971 r., liczący 51 pięter ze szkła i granitu, jest jednym z największych drapaczy chmur w mieście. Wracamy tą samą drogą. Przechodzimy przez Montgomery St. i idziemy California St.

Merchants Exchange Building – 465 California St. Przed laty sala dawnej Giełdy Zbożowej, ozdobiona marynistycznymi dziełami irlandzkiego malarza Coulera (sala niedostępna dla zwiedzających, ale warto obejrzeć sufit holu California Bank & Trust) była miejscem spotkań kupców i spekulantów. Miniatury statków ustawione są na 4., 6., 8. i 12. piętrze (przed windami, 1–2 modele na piętrze).

Wracamy na Montgomery St. i skręcamy w prawo.

Wells Fargo History Museum – 420 Montgomery St. – tel.: (415) 396 2619 – otwarte: pn.–pt. 9.00–17.00 – wstęp wolny. Muzeum prezentuje historię kompanii, która zaczęła swą działalność od przewozu podróżnych dyliżansem. Wraz z początkiem gorączki złota rozszerzyła usługi o przewóz i magazynowanie cennego kruszcu oraz udzielanie pożyczek kupcom, a z czasem stała się jednym z najbogatszych banków w kraju. Turystów zafascynowanych podbojem Dzikiego Zachodu zaciekawia fotografie z epoki, stare monety, bryłki złota, makiety, a nawet prawdziwy wóz pocztowy. Urzeknie ich też opowieść o Black Barcie – dzentelmenie-złodziejaszku, który okradał dyliżanse, aby rozdawać zarobowane pieniądze biednym.

Nieco dalej na Montgomery St., na rogu Clay St., warto zwrócić uwagę na smukłą, zaostrzoną sylwetkę **Transamerica Pyramid** ★★, najwyższego budynku w mieście (1972) – 260 m i 47 pięter (nieдоступny dla turystów).

Idziemy dalej Montgomery St. do najstarszej części dzielnicy. Budynki oznaczone numerami od 700 wwyż to najstarsze drapacze chmur w mieście.

Kiedy docieramy do **Jackson Square** ★★, naszym oczom ukazują się budynki z czerwonej cegły, które ocalały z trzęsienia ziemi w 1906 r. Niegdyś teren ten zwany był Barbary Coast i cieszył się niezbyt pochlebną opinią za sprawą spelunek i ciemnych uliczek. Oblicze dzielnicy zmieniło się nie do poznania i dziś pełno tu galerii sztuki i antykwariatów. Skręcamy w prawo w Jackson St., następnie jeszcze raz w prawo w Sansome St., idziemy do California St.

Na rogu Sansome St. i California St. wznosi się **Union Bank of California** ★, którego fasada przywodzi na myśl korynnką świątynię. Hol wejściowy zapiera dech w piersiach, a w podziemiach budynku mieści się niewielkie muzeum prezentujące różne monety wprowadzone do obiegu na zachodnim wybrzeżu (tel.: (415) 765 3213 – otwarte: pn.–pt. 9.00–16.30 – wstęp wolny).

Idziemy California St. na wschód, wzdłuż futurystycznych budynków, skręcamy w lewo w Davis St., aby dojść do Embarcadero Center.

Embarcadero Center – Ten rozległy kompleks składa się z czterech sąsiadujących ze sobą 40-piętrowych wież połączonych kładkami (galeria handlowa).

Idziemy na wschód, w kierunku Justin Herman Plaza.

Po stronie Market St. wznosi się elegancki hotel **Hyatt Regency**, cechujący się śmiałymi rozwiązaniami architektonicznymi (m.in. niezwykle atrium sięgające 17. piętra).

Przystań promowa **Ferry Building** ★, na końcu Market St., została gruntownie odnowiona po trzęsieniu ziemi w 1991 r. W budynku mieszczą się butik (otwarte: pn.–pt. 10.00–18.00,

sb. 9.00–18.00, nd. 11.00–17.00), sklepy garmazeryjne i restauracje. W sobotnie poranki warto wybrać się na pobliski targ (sympatyczna atmosfera i produkty ekologiczne).

SOUTH OF MARKET (SOMA) ★ PLAN II BC3

Czas zwiedzania: pół dnia.

Dojazd autobusami kursującymi wzdłuż Market St. Atrakcje są oddalone od siebie o kilka minut spaceru.

Przez długi czas South of Market była smutną i owianą złą sławą dzielnicą fabryk i magazynów. Kilkakrotnie próbowano przebudować ten teren, czego dowodem jest kilka budowli, m.in. **Palace Hotel** (639 Market St.), zastąpiony po trzęsieniu ziemi w 1906 r. przez zwieńczony szklanym dachem **Garden Court**, oraz **Pacific Telephone Building** z fasadą obłożoną ceramiczną okładziną.

Proces kompleksowej rewitalizacji dzielnicy nabrał rozpędu dopiero w 1981 r., po wybudowaniu centrum kongresowego **Moscone Center**. Zaczęto odnawiać magazyny, burzyć zniszczone budynki i projektować nowoczesną dzielnicę, której centralną oś stanowią **Yerba Buena Gardens** i **San Francisco Museum of Modern Art**. Od kilku lat SoMa przyciąga coraz więcej artystów, galerii, awangardowych teatrów i modnych barów. Dzielnica pięknieje z miesiąca na miesiąc.

San Francisco Museum of Modern Art (SF MoMA) ★★★ C3

Czas zwiedzania: 1–2 godz.

151 3rd St. – tel.: (415) 357 4000 – www.sfmoma.org – otwarte: codz. oprócz śr. 11.00–17.45 (20.45 w czw.), od 10.00 pomiędzy Memorial Day a Labor Day (zob. s. 18) – 18 USD, wstęp wolny w 1. wt. miesiąca.

Od 1995 r. **muzeum** mieści się w budynku będącym przykładem odważnej **architektury** ★★ współczesnej, zaprojektowanym przez Mario Botta. Zasadniczą bryłę budynku tworzą poustawiane jeden na drugim bloki z czerwonej cegły i ścięta, cylindryczna wieża z przeszklonym dachem. Atrium wychodzi na monumentalne schody prowadzące na różne piętra, aż do górnej kładki na poziomie rotundy.

Sprzedawca kwiatów ★★ Diego Rivery (1935) oraz poruszające płótno **Frida y Diego Rivera** ★★ pędzla Fridy Kahlo (1931), symbolizujące miłość dwojga artystów.

Na 3. piętrze prezentowane są fotografie z okresu od XIX w. do czasów współczesnych, a na 4. i 5. piętrze organizowane są ekspozycje czasowe. Na 5. piętrze mieści się też sympatyczna kawiarnia.

Yerba Buena Gardens ★ BC3

Dokładnie na wprost muzeum znajduje się **ogród** będący enklawą zieleni i spokoju pośrodku lasu drapaczy chmur.

Ławeczki, fontanny i esplanada ozdobiona rzeźbami czynią z ogrodu ulubione miejsce spotkań młodych biznesmenów, dzieci i emerytów. Kwitnące o różnych porach żonkile, irysy, azalie, hortensje, pałki wodne i wierzyby płaczące upiększają ogród przez cały rok.

Naprzeciwko SF MoMA wznosi się centrum handlowe **Metreon** (101 4th St. – tel.: (415) 369 6000 – otwarte: pn.–czw. 10.30–20.30, pt.–sb. 10.30–21.30, nd. 10.30–21.30).

Naprzeciwko Metreon znajduje się **Zeum** – muzeum sztuk multimedialnych, w którym dzieci mogą tworzyć swoje własne filmy animowane (tel.: (415) 820 3320 – www.zeum.org – otwarte: latem codz. oprócz pn. 11.00–17.00, w czasie roku szkolnego śr.–pt. 13.00–17.00, sb. i nd. 14.00–17.00 – 10 USD).

Contemporary Jewish Museum ★ B3

736 Mission St. – tel.: (415) 655 7800 – www.thejcm.org – otwarte: czw. 13.00–20.00, pt.–wt. 11.00–17.00, zamkn. w śr. i święta żydowskie – 10 USD.

To piękne **muzeum**, które otworzyło swe podwoje w czerwcu 2008 r., zostało zaprojektowane przez Daniela Libeskinda. Zachodnia część budowli przypomina niepasujący do otoczenia blok granitu, postawiony na szerokiej esplanadzie między St Patrick's Church i biurami. Muzeum przybliża wszystkie aspekty żydowskiej kultury i sztuki w Ameryce i na świecie (liczne wystawy czasowe, koncerty, projekcje itd.).

Bogate **zbiory** ★★ czynią SF MoMA drugim najważniejszym muzeum sztuki nowoczesnej i współczesnej w Stanach Zjednoczonych (po muzeum nowojorskim).

Na 2. piętrze można podziwiać prace twórców należących do najważniejszych prądów malarskich i rzeźbiarskich XX w., w tym dzieła europejskie i północnoamerykańskie, w szczególności kalifornijskie. Do najslawniejszych eksponatów zalicza się: **Kobiety w kapeluszu** ★★ Matisse'a (1905), **Kobiety algierskie** ★★ (1955) Picasa, **Osobiste wartości** ★★ Magritte'a (1952), obrazy Braque'a, Mondriana, Miró, Dalego i wspaniałą kolekcję prac Paula Kleea. Wśród młodszych płócien są dzieła takich artystów, jak Pollock, Rothko, Warhol i Rauschenberg, a także duża kolekcja prac Clyfforda Still'a. Na uwagę zasługują również dzieła południowoamerykańskie, w tym

CIVIC CENTER I HAYES VALLEY★ PLAN IV DE1

Czas zwiedzania: co najmniej 3 godz. (z wizytą w Asian Art Museum).

Dojazd linii 5, 9 lub F wzdłuż Market St. lub linią 19 (z Fisherman's Wharf). Dojście pieszo (10 min) z Powell St., wzdłuż Market St.

Cała dzielnica ożywa w porze spektakli.

Z Market St. docieramy do dzielnicy administracyjnej przez **United Nations Plaza** – niewielki plac, na którym w soboty i środy odbywa się **Farmers Market**, a w czwartkowe i piątkowe poranki – **Ethnic Market**.

Idziemy na zachód, wzdłuż Public Library (biblioteka miejska), skręcamy w prawo w Larkin St.

Asian Art Museum★★★★ E1

200 Larkin St. – tel.: (415) 581 3500 – www.asianart.org – otwarte: codz. oprócz pn. 10.00–17.00 (21.00 w czw. II–IX) – 12 USD (10 USD w czw. po 17.00), wstęp wolny w 1. nd. miesiąca.

Muzeum posiada w swoich zbiorach najpiękniejsze eksponaty sztuki krajów południowo-wschodniej Azji w Stanach Zjednoczonych, najwięcej miejsca poświęcono **sztuce chińskiej**★★★.

Na szczególną uwagę zasługuje wykonana z połączanego brązu **figurka siedzącego Buddy**★★, pochodząca z 338 r. Zachwycające są również **naczynia i wazy obrzędowe**★★★, niektóre z nich powstały ponad tysiąc lat p.n.e.

Wyjątkowymi przykładami **sztuki japońskiej**★★ są malowane **parawany**★★ i wspniala lektyka z lakowanego drewna i srebra.

Z Indii pochodzi seria subtelnych malowideł przedstawiających życie Kriszny i bardzo miśternie wykonane rzeźby o tematyce erotycznej. W zbiorach znajdują się również eksponaty reprezentujące **sztukę indyjską**★★, tybetańską i sztukę południowo-wschodniej Azji.

Kolekcja koreańska★ zawiera należące do rzadkości łupkowe sztylety pochodzące z VI w. p.n.e.

Naprzeciwko muzeum rozciąga się **Civic Center Plaza**, nad którym góruje dumna sylwetka **ratusza** (City Hall).

Okolice City Hall★ E1

Za zasłoną neoklasycystycznej fasady i licznych kolumn kryje się budynek wzniesiony w 1915 r., zwieńczony 94-metrową kopułą. Równie olśniewające są wielkie marmurowe schody i 55-metrowa wewnętrzna rotunda.

Za City Hall, na Van Ness Ave., znajduje się **San Francisco War Memorial and Performing Art Center** – kompleks bliźniaczych budynków, wzniesionych na cześć żołnierzy poległych na polu walki. **War Memorial Opera House** to siedziba opery i baletu. W **Veterans Building** mieszczą się biura administracji i teatr. W południowej części kompleksu, na rogu Grove St. i Van Ness Ave., wznosi się sala orkiestry symfonicznej – **Davies Symphony Hall**.

Hayes Valley★ D1

To spokojna enklawa z galeriami, butikami, klasycznymi budynkami i bujnie rosnącymi drzewami. Hayes St. prowadzi na zachód, do **Alamo Square**★★, jednego z najbardziej znanych miejsc uwiecznianych na pocztówkach – na tle szeregu wiktoriańskich domów w pastelowych kolorach, zwanych **Painted Ladies**★, rozpościera się zdumiewający **widok**★★ drapaczy chmur Financial District. Siedem starannie odrestaurowanych domów z malowanego drewna pochodzi z 1895 r. (dojazd np. autobusem linii 21 z przystanku na Market St., linia biegnie wzdłuż Alamo Square).

CHINATOWN★★ PLAN II B1/2

Czas zwiedzania: 2–3 godz. (w tym kramy).

Wejście od strony Grant Ave., na rogu Bush St. Poranny targ na Stockton St.: dojazd autobusem linii 30 lub 45. Najlepiej zwiedzać dzielnicę rano, kiedy jej mieszkańcy robią zakupy.

Zwiedzanie rozpoczynamy od **Chinatown Gate**★ – wielkiej, kolorowej bramy, której strzegą karpie i smoki przynoszące szczęście. Brama jest darem Chińskiej Republiki Ludowej, przekazany w 1969 r. chińskiej społeczności w San Francisco, stanowiącej największą diasporę na świecie poza granicami Państwa Środka. Pokryta glazurowanymi dachówkami brama w kształcie pagody, lampiony i mieniące się tysiącem barw kramy przynoszą nas w świat pełen egzotyki.

Grant Ave.★ B1/2

Grant Ave., wypełniona po brzegi zbieraniną prawdziwych i podrabianych antyków, pamiątek w krzykliwych kolorach i tradycyjnych symboli przynoszących szczęście, jest turystyczną osią dzielnicy.

Na rogu Grant Ave. i California St. wznosi się **Old St Mary's Cathedral** (otwarte: pn.–pt. 7.00–16.30, sb. 10.00–18.00, nd. 8.00–15.30), pierwsza katedra w mieście, zbudowana w całości z czerwonej cegły w 1854 r. dzięki chińskiej sile roboczej. Pomimo pożaru ocalała z trzęsienia ziemi w 1906 r.

Na California St., naprzeciwko kościoła, znajduje się **St Mary's Square**, na którym stoi **pomnik Sun Jat-sena**. W czasie 2-letniego pobytu w San Francisco chiński rewolucjonista planował wprowadzenie republiki w swoim kraju.

Wracamy na Grant Ave.

Na wprost katedry wznosi się taoistyczna świątynia **Ching Chung Temple**★ (wejście przez sklep pod nr. 615 na Grant Ave., 4. piętro – otwarte: codz. 10.00–18.00) zachwycająca zapięciem kadzidła i bogatą ornamentyką.

Skręcamy w lewo w Clay St.

Clay St. ABC1

Warto przystanąć na chwilę na rogu Clay St. i Grant Ave. gdzie w 1835 r. pierwszy angielski marynarz rozbił swój namiot. Z czasem mała kolonia przeistoczyła się w rozległą metropolię.

Idąc w dół Clay St., w kierunku Transamerica Pyramid, docieramy do niewielkiego, malowniczego placu zwanego „Salonem Chinatown”.

Portsmouth Square★ – wcześniej rano można tu zobaczyć ćwiczących adeptów tai chi, później na plac przychodzą rodziny z dziećmi i starszyskowie. Pod zadaszeniami i na ławkach siedzą mężczyźni grający na pieniądze w karty. To właśnie tu przed laty tętniło życie rodzącego się miasta, w którym w 1848 r. gruchnęła wieść o znalezieniu złota...

Opuszczamy plac, kierując się na północny zachód, i wchodzimy na Washington St.

Washington St. ABC1

Idąc Washington St., warto zwrócić uwagę na zaskakująco bogatą chińską ornamentyką budynek **East West Bank** (pod nr. 743) – do 1945 r. mieściła się tu centrala telefoniczna Chinatown Chinese Telephone Exchange.

Przechodzimy przez Grant Ave. i idziemy dalej.

Po lewej stronie widać **Waverly Place**★ – wąski i cichy zaułek, zwany „ulicą malowanych balkonów” z racji żywych kolorów i architektonicznych detali, łączących style chiński, angielski i kolonialny. Wokół unosi się zapach będący mieszaniną kadzideł, przypraw i mięsnych marynat. Znajdują się tu trzy świątynie (pod nr. 109, 125 i 146), w tym **Tin How Temple** (pod nr. 125, 3. piętro – otwarte: codz. 10.00–16.00) – jedna z najstarszych buddyjskich świątyń w Stanach Zjednoczonych (1910), poświęcona bogini Mazu, patronce marynarzy. Wracamy tą samą drogą, skręcamy w lewo w Grant Ave., jeszcze raz w lewo w Jackson St. i idziemy do Ross Alley.

Ten obskurny zaułek zachował atmosferę starego Chinatown. W maleńkich warsztatach powstałych na miejscu starych spelunek wciąż pracują nowi imigranci. Od 1962 r. uwijają się tu jak w ukropie pracownice **Golden Gate Fortune Cookie Company**★ (56 Ross Alley – otwarte: codz. 9.00–20.30 – 25 centów za zdjęcie), przygotowujące *fortune cookies* – ciasteczka z wróżbą dodawane do rachunku we wszystkich chińskich restauracjach.

Wracamy na Grant Ave., skręcamy w lewo w Pacific Ave. i jeszcze raz w lewo w Stockton St.

Stockton St.★ B1/2

Sklepiki na Stockton St. odwiedzają wszyscy Chińczycy mieszkający w San Francisco. Jest ich tak wielu, że linia autobusów kursująca wzdłuż ulicy zwana jest „Orient-Express”. Egzotyczne owoce i warzywa, stoiska z gazetami i wyrobami garmażeryjnymi tworzą kalejdoskop dźwięków i barw. Nad gęstym tłumem zabieganych przechodniów unosi się woń przypraw i kaczki po pekińsku...

Nad brzegiem zatoki, na północ od centrum★★★★**NORTH BEACH**★★ PLAN III DE2/3

Czas zwiedzania: 3 godz. (w tym wejście na Telegraph Hill, zob. s. 37).

Aby dojść do North Beach pieszo, należy przejść przez Chinatown, kierując się Grant Ave. na północ. Dzielnica rozciąga się od Broadway i Columbus Ave. do obrzeży Washington Square. Dojazd autobusami linii 15 i 30 – przystanek na Kearny St. (Downtown), jadącymi wzdłuż Columbus Ave. i Washington Square.

Liczne bary i restauracje sprawiają, że po dzielnicy najprzyjemniej spaceruje się wieczorem. Pierwotnie North Beach leżała na skraju plaży, którą z czasem zasypano ziemią. Była to jedna z pierwszych dzielnic nowo powstałego miasta, odwiedzana najpierw przez

prostitutek uganiające się za poszukiwaczami złota, a potem przez Irlandczyków. Pod koniec XIX w. osiedlili się tu głównie włoscy imigranci.

W latach 50. XX w. dzielnica była mekką przedstawicieli *beat generation* – intelektualistów o nonkonformistycznych poglądach, którzy przesiadywali w bibliotekach i zadywionych barach, żywili się makaronami, lokalnymi winami i substancjami halucynogennymi... North Beach zachowało urok dzielnicy artystycznej bohemy: pełno tu przytulnych restauracji wypełnionych wonią czosnku, pomidorów i papryki, wiecznie modnych kawiarni odwiedzanych przez artystów i barów jazzowych pulsujących muzyką do późna w nocy.

Beat Museum E3

540 Broadway (niedaleko City Lights Bookstore, zob. poniżej) – tel.: (415) 399 9626 – www.thebeatmuseum.org – otwarte: codz. 10.00–19.00 – 5 USD.

Muzeum jest hołdem dla *beat generation*, czego dowodem jest cytat przypięty na ścianie – „Beat generation była dla literatury tym, czym Elvis dla muzyki, a James Dean i Marlon Brando dla kina”. Film, plakaty, zdjęcia i wycinki prasowe, a także liczne zagraniczne wydania najsłynniejszej książki Jacka Kerouaca *W drodze*, jego marynarka oraz mimeograf (urządzenie do robienia odbitek dokumentów) i organki Allena Ginsberga.

Columbus Ave. DE2/3

Tu główna oś dzielnicy, otoczona restauracjami i barami.

Nieopodal skrzyżowania z ulicą Broadway (liczne lokale z *peep-show*), pod nr. 300, mieścił się Condor Club, w którym w 1964 r. po raz pierwszy wystąpiła tancerka z odsłoniętymi piersiami. Niemal naprzeciwko znajduje się **City Lights Bookstore** ★ (261 Columbus Ave. – www.citylights.com – otwarte: codz. 10.00–24.00) – księgarnia Ferlinghettiego, jednego z pierwszych poetów pokolenia beatników w San Francisco, który w 1953 r. otworzył wydawnictwo City Lights Books, publikujące tanie, broszurowe wydawnictwa popularyzujące autorów awangardowych. Księgarnia była też miejscem spotkań pisarzy i artystów. Innym reliktem minionej epoki jest **Vesuvio Cafe** ★★ (255 Columbus Ave. – otwarte: do 2.00). Bar prowadzony przez Henriego Lenoira, wypełniony zapachem jointów i tłumem stałych bywalców, był azylem beatników – sprzedawano tu zestawy doskonałego beatnika, skórzane sandały, swetry i okulary przeciwsłoneczne...

TELEGRAPH HILL ★★ PLAN III E2

Opuszczamy Washington Square przez północno-wschodni narożnik i idziemy w górę Filbert St. do Telegraph Hill. Uwaga – wspinaczka ulicą nie jest łatwa. Możliwość dojazdu autobusem linii 39, z przystanku na rogu Stockton St. i Union St.

Znakiem rozpoznawczym wzgórza jest charakterystyczna sylwetka smukłej wieży. Wzgórze ma zaledwie 86 m wysokości, ale jego strome zbocza i uliczki tworzą jeden z najbardziej urokliwych zakątków w San Francisco.

Wzniesienie zawdzięcza swą nazwę staremu semaforowi zbudowanemu w 1850 r. w celu informowania mieszkańców o nadpływających statkach. Trudno dostępny, pagórkowaty teren, bliskość portu i ulice „czerwonych latarni” sprawiły, że przez długi czas dzielnica była obszarem zdominowanym przez rybaków i dokerów, usianym skromnymi rudrami. Wschodnie i północno-wschodnie zbocza były wykorzystywane jako pola uprawne i kamieniołomy.

Dzisiaj rozciągające się ze szczytu wzgórza **widoki** ★★ na miasto, port i zatokę czynią Telegraph Hill drogą i bardzo modną dzielnicą.

Coit Tower ★★★

Otwarte: od 10.00 do zachodu słońca – zwiedzanie holu: wstęp wolny, wjazd na szczyt: 5 USD. 65-metrowa **wieża** ze żłobkowanego betonu, przypominająca wyjął kształtem wąż strażacki, została wzniesiona w 1933 r. jako dar Lillie Coit, która pragnęła zostawić dla potomności namacalny dowód swojego uwielbienia dla strażaków. Z windy wjeżdżającej na szczyt można podziwiać niezwykle **widok** ★★ na miasto.

Na uwagę zasługują hol na parterze pokryty **muralami** ★★, sfinansowanymi przez rząd w ramach programu New Deal. Prawie 30 artystów wykonało na powierzchni 340 m² kilkadziesiąt ogromnych obrazów inspirowanych sztuką ludową meksykańskiej ulicy. Malowidła – przedstawiające banalne sceny z życia codziennego, gospodarczego i przemysłowego – zawierają częściowo ukrytą krytykę społeczeństwa w czasach wielkiego kryzysu. Rządowym zleceniodawcom nie spodobał się ten realizm, bo w ówczesnym okresie w San Francisco trwał strajk dokerów. Otwarcie wieży zostało wstrzymane na kilka miesięcy.

Idziemy Columbus Ave. do Washington Square.

Washington Square DE2

Rano na tym niewielkim, skąpanym w zieleni **placu** można spotkać Chińczyków ćwiczących tai chi i włoskich starszków ucinających sobie pogawędkę na ławkach.

Skwer zdobi podobizna Benjamina Franklina, a także zadziwiająca grupa rzeźb z brązu przedstawiająca strażaków, podarowana przez Lillie Coit, bajecznie bogatą miłośniczkę straży pożarnej. Nieoczekiwanie naszym oczom ukazują się dwie białe iglice **Sts Peter and Paul Church** (666 Filbert St. – nabożeństwa w językach angielskim, włoskim i chińskim), przypominającego cukrową górę. W 1954 r. w tym największym w mieście włoskim kościele (1924) Marilyn Monroe poślubiła swojego pierwszego męża – baseballistę Joego Di Maggio.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
Helion SA

Kalifornia

Ruszajcie w świat z przewodnikami Michelin!

Zapraszamy w podróż po najwspanialszych regionach świata.

W trzech częściach przewodnika z serii „Udane Wakacje” znajdziecie niezbędne informacje o celu Waszej podróży:

- informacje praktyczne – przydatne przed podróżą i w jej trakcie
- zaproszenie do podróży – część zawierająca informacje geograficzno-historyczne i kulturowe
- zwiedzanie Kalifornii – rozdział opisujący interesujące miejsca i zawierający propozycje tras

Gwiazdki (tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych)

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Precyzyjne **mapy**:

- mapa atrakcji Kalifornii na wewnętrznej stronie przedniej okładki
- plany najważniejszych miast
- plan aglomeracji Los Angeles na wewnętrznej stronie tylnej okładki

Nr katalogowy: **11826**

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 19,90 zł

ISBN 978-83-246-6405-4

9 788324 664054 >